

Gemeente Bergambacht

Toelichting op de verordening gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA) gemeente Bergambacht 2010

Algemeen

Vanaf 1 april 2007 is de Wet GBA gewijzigd en gaat het formele traject in waarin de GBA dé *basisregistratie personen* is voor de overheid. Voor de binnengemeentelijke verstrekking van GBA-gegevens dient een verordening aanwezig te zijn. Deze verordening bevat overigens in de meeste gemeenten ook een voorziening voor de verstrekking aan zogenaamde vrije derden, bedoeld in artikel 110 van de Wet GBA.

De GBA-verordening zal door elke gemeente moeten worden herzien, elke gemeente zal de GBA als basisadministratie ook binnengemeentelijke moeten invoeren. Gemeenten hebben daar wel tot 2010 de tijd voor maar hoe eerder hiermee beginnen, des te beter.

Door deze verordening te bewerken conform het gemeente privacybeleid betreffende de GBA voldoet de gemeente aan de vereisten, zoals gesteld in de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA) bij het opstellen van deze verordening is uitgegaan aan de aanpassingswet Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) (Stb. 2001, 180 en de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) Stb. 2000, 302).

De gemeenteraad zal de verordening na bewerking dienen vast te stellen en in werking te laten treden. Hieronder volgt nog een artikelsgewijze toelichting, die ingaat op de wijze waarop de gemeente invulling kan geven aan het model. De verordening bestaat uit een aantal onderdelen. Allereerst zijn er algemene bepalingen (artikel 1 tot en met 3 a), die gelden voor de GBA. Vervolgens worden de vereisten van de aanpassingswet Wbp uitgewerkt voor de Wet GBA (artikel 4 tot en met 15). Daarin worden alleen zaken geregeld waartoe de Wet GBA verplicht. Voor de gegevens die aangehaakt zijn aan de GBA, verwijzen naar de ledenbrief van 26 februari 2001 (nummer Lbr. 01/29, kenmerk BJZ/20011000795). Deze persoonsgegevens vallen namelijk sinds 1 september 2001 onder het regime van de Wbp. Ten slotte zijn er overige bepalingen (artikel 16 tot en met 18).

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit artikel worden de begripsbepalingen uitgewerkt. De verordening gaat alleen over de GBA. Termen als bevolkingsadministratie spelen dan ook geen rol meer.

Artikel 2 Beheer van de GBA

Meestal zal het hoofd van de afdeling of dienst burgerzaken belast zijn met de dagelijkse zorg over de GBA. Het kan natuurlijk ook iemand anders zijn. In de beheerregeling is aangegeven wie beheerder is. Zie hiervoor eveneens de NVVB-uitgave Burgerzaken en de procesaudit. Een dergelijke regeling moet er zijn op grond van artikel 14 van de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA). Het tweede lid is alleen van belang wanneer gebruik wordt gemaakt van de bewerkerconstructie die op grond van de Wet GBA is toegestaan. Hiervoor is nog steeds een machtiging nodig van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 3 Doel van de verbanden, toegang of verstrekking van de GBA-gegevens

Dit artikel formuleert het doel van de verbanden, toegang en/of de verstrekking en regelt hoe dit wordt vastgelegd. De afnemers die de GBA als authentieke registratie moeten gebruiken worden separaat door het college aangewezen.

Artikel 3 a De GBA heeft tot doel

Het doel van de GBA is informatie te leveren aan de gebruikers van de GBA, die in het kader van de uitvoering van de wettelijke- en eventuele overige niet-wettelijke taken, die de gemeente uitvoert, verplicht zijn om gebruik te maken van de GBA-gegevens. Het principe van eenmalige vastlegging en meervoudig gebruik. Het college van burgemeester en wethouders dienen hiervoor aanvullende maatregelen te treffen. Deze maatregelen worden verwoord in de Bijlage 1 tot en met 8.

Artikel 4 Verbanden met andere registraties

Op grond van dit artikel vindt verstrekking van persoonsgegevens uit de GBA aan andere binnengemeentelijke afdelingen plaats. Het aanleggen van verbanden hangt samen met de gemeentelijk informatiebeleid. De Wet GBA verlicht tot het benoemen van de verbanden die in de gemeente zijn aangelegd tussen de verschillende administraties. Een voorbeeld van een dergelijk verband is die van de koppeling met de eventuele basisregistratie (gegevensmagazijn), waarover de gemeente wellicht beschikt. Aangegeven moet worden welke registraties het betreft, waarvoor de gegevens worden gekoppeld, om welke afdeling het gaat en door wie de gegevens worden beheerd.

Artikel 5 Rechtstreeks toegang tot de GBA

Rechtstreeks toegang wil zeggen: het via een "online verbinding" kunnen raadplegen of muteren van gegevens, zonder tussenkomst van anderen.

Punt 1 en 2 van dit artikel regelen de toegang van de beheerder en de ambtenaren tot de GBA.

In punt 3 regelt de toegang, het doel van de toegang en welke gegevens beschikbaar zijn voor binnengemeentelijke afnemers. Behalve de reguliere afdelingen van de gemeente, zoals Financiën of Welzijn, kan de raad besluiten om ook toegang toe te staan aan organisaties die op grond van een gemeenschappelijke regeling taken van de gemeente uitvoeren. Te denken valt aan samenwerkingsverbanden op het terrein van woningtoewijzing en dergelijk. Er bestaat geen verplichting om afdelingen van de gemeente of gemeenschappelijke regeling rechtstreeks toegang tot de GBA te geven. Op grond van organisatorisch overwegingen ligt dit ook niet voor de hand. Nog steeds geldt dat buitengemeentelijke afnemers en derden geen rechtstreekse toegang mogen hebben tot de GBA. Ze komen dan ook niet voor in deze verordening. Bijzondere aandacht is nodig voor een autorisatiestructuur voor de binnengemeentelijk gebruik van de GBA. Ook voor binnengemeentelijke afnemers gelden de eisen van de Wet GBA. De GBA-applicatie moet voorzieningen bevatten om gegevens en functie af te schermen dit in verband met de problematiek van geheime afnemersindicaties.

Punt 4 is alleen nodig als de gemeente gebruik maakt van een bewerker. Hierbij verwijs ik u naar de afdeling ICT K5 – gemeenten, die belast is met ICT voorzieningen van de K5 – gemeenten.

Punt 5 regelt de toegang, het doel van de toegang en welke gegevens beschikbaar worden gesteld. In de Bijlage 1 genoemde binnengemeentelijke afnemers voor zo ver deze niet in een overeenkomst geregeld zijn (dus de niet-wettelijke taken, die de gemeente wel uitvoert).

In Bijlage 12 is een overzicht gegevens van de wettelijke taken, die gemeente moet uitvoeren.

Artikel 6 Verstreking aan binnengemeentelijke afnemers

Het is denkbaar dat aan gemeentelijke afnemers wel “systematisch” gegevens worden verstrekt zonder hun rechtstreekse toegang tot de GBA te geven. In dit verband kan worden gedacht aan periodieke selecties. Deze verstrekkingen moeten eveneens inzichtelijk worden gemaakt in de verordening. Ook hiervoor gelden de vereisten van de Wet GBA. Voor verstrekkingen op papier is reeds een voorziening getroffen in de Wet GBA.

Artikel 7 Overige verstrekkingen

In dit artikel kunnen de verstrekkingen die de raad wil toestaan op grond van artikel 100 Wet GBA, worden geregeld. Dat zijn de verstrekkingen aan “vrij derden”. Hier mogen alleen de vrije derden worden opgenomen en gegevens aan hen worden verstrekt als wordt voldoen aan de eisen die artikel 100 Wet GBA stelt. Deze voorwaarden zijn:

- Er mogen geen gegevens worden verstrekt aan rechtspersonen met winstoogmerk, met andere woorden: “commerciële instellingen”;
- In de gemeentelijke verordening moet per (categorie) vrij derde(n) het doel van de verstrekking worden aangeven;
- Verstrekkingen kunnen alleen plaatsvinden voor zover dit noodzakelijk is in het belang van de bescherming van de betrokkene dan wel van de rechten of vrijheden van anderen;
- Nagegaan moet worden of de verstrekking gerechtvaardigd is door een dringende maatschappelijke behoefte en in verhouding staat tot het doel waarvoor de gegevens worden gevraagd. Dit doel moet op een minder ingrijpende wijze te bereiken zijn;
- Elke verstrekking moet worden getoetst op proportionaliteit en subsidiariteit;
- Bij verstrekking aan organisaties buiten Europese Unie moet men nagaan of het beschermingsniveau voor verwerking passend is. Of landen een passend beschermingsniveau bieden, kan worden nagevraagd bij het Cbp;
- Wanneer gegevens worden verstrekt aan particulieren, ten behoeve van een persoonlijk niet/commercieel belang, is eerst de uitdrukkelijke toestemming van de ingeschrevene vereist.

Mogelijke categorieën voor verstrekkingen zijn:

- door de gemeente gesubsidieerde instellingen, zoals verenigingen;
- vakbonden;
- ouderenbonden;
- stichtingen met een maatschappelijk doel.

Alleen de volgende gegevens mogen worden verstrekt; algemene en verwijzingsgegevens over de naam, de geslachtsnaam van de echtgenoot dan wel geregistreerde partner, de eerdere echtgenoot of eerdere geregistreerde partner, het gebruik door de ingeschrevene van de geslachtsnaam van de echtgenoot dan wel geregistreerde partner, de eerdere echtgenoot of eerdere geregistreerde partner, het adres, de gemeente van inschrijving, de geboortedatum en datum van overlijden.

In het geval dat de Bijlage geen duidelijkheid verschaft, beslist het college van burgemeester en wethouders. De privacybeheerder en de functionaris voor de bescherming van de persoonsgegevens kunnen aanvullend advies geven betreffende het verzoek.

Artikel 8 Telefonische gegevensverstrekking aan binnengemeentelijke afnemers

Telefonische verstrekking moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Echter is het in de praktijk niet mogelijk om dit volledig uit te sluiten. Door zeer strikte regels op te stellen en vooraf hier afspraken om te maken worden telefonische verstrekkingen tot het minimum beperkt.

Artikel 9 Doel van de aangehaakte gegevens

Het doel van de aangehaakte gegevens is informatie te leveren aan de afdeling Samenleving, burgerzaken ter uitvoering van de activiteiten, die door burgerzaken uitgevoerd moeten worden. Ook binnengemeentelijke afnemers kunnen voorzien worden van aanvullende informatie voor zover deze noodzakelijk zijn voor de vervulling van hun taken. Tevens heeft de burger het recht om inzage te krijgen in deze gegevens. Verder kan het noodzakelijk zijn hierover statische informatie te leveren aan de gemeentelijke organisatie.

Artikel 10 Aangehaaktegegevens

In Bijlage 5 treft u een overzicht aan van de aangehaakte gegevens.

Artikel 11 Wijze van verkrijging

De aangehaakte gegevens worden verkregen door opgave van de ingezetene, door het geautomatiseerde systeem gegenereerde gegevens, (bijvoorbeeld 0 tot 22 jaar i.v.m. de administratie voor de leerplicht) door ambtenaar van de afdeling Samenleving, burgerzaken in het kader van de uitvoering (een bv. een wettelijke bepalingen grafrechten).

Artikel 12 Verbanden, toegang en verstrekkingen

Dit artikel voorziet in de relatie van aangehaakte gegevens. Hierbij staat de publiekrechtelijke taak van de afnemer als criterium centraal.

Artikel 13 Verwijdering van aangehaakte gegevens

Indien de verantwoordelijke besluit om een aangehaakt gegevens te verwijderen wordt door de beheerder binnen vier weken hieraan gehoor gegeven. De verwijdering geschiedt met inachtneming van de Archiefwet.

Artikel 14 Protocolplicht van aangehaakte gegevens

Dit artikel verplicht de beheerder de verstrekking van gegevens te protocolleren. Deze plicht is beperkt tot situaties waarin aannemelijk is dat het achterwege daarvan het belang van de geregistreerde onevenredig schaadt. Dit betekent dat herleidbare verstrekkingen niet geprotocolleerd worden. Herleidbare verstrekkingen zijn terug te voeren aan de hand van een autorisatiebesluit of een gemeentelijke regeling en indicaties op de persoonslijst van de burger. Met andere woorden een dergelijke verstrekking kan worden gereconstrueerd. Dit geldt niet voor de niet-herleidbare verstrekkingen. Bijvoorbeeld bij ad-hoc vragen en voor verstrekkingen op basis van verordening zonder indicatie op de persoonslijst. Deze verstrekkingen zullen wel worden geprotocolleerd.

Artikel 15 Rechten van de burger

Op de aangehaakte gegevens van de ingezetene zijn alle rechten van de burger van toepassing, welke zijn genoemd in de Wet GBA.

Artikel 16 Beveiliging

Veel gemeenten hebben een beveiligingsplan geschreven. Voor de GBA moet dit beveiligingsplan in ieder geval voldoen aan de eisen die Het Logisch Ontwerp stelt (zie hiervoor de paragraaf 7.3.3. en 7.3.5 van het LO GBA). Artikel 31 Besluit GBA stelt dat er voldoende voorzieningen van technische en organisatorische aard getroffen moeten zijn ter beveiliging van de in de GBA vermelde gegevens tegen verlies of aantasting van deze gegevens en tegen onbevoegde kennisneming, wijziging of verstrekking van deze gegevens. Het daarin gestelde kunt u uitsplitsen naar de volgende aandachtsgebieden:

- Het systeem dan wel de methode voor het ontwikkelen, uitvoeren, meten dan wel controleren en bijsturen van beveiligingsmaatregelen;
- De maatregelen van technische aard om verlies, aantasting en onbevoegde kennisneming, wijziging of verstrekking van deze te voorkomen.

- De maatregelen van organisatorische aard om verlies, aantasting en onbevoegde kennisneming, wijziging of verstrekking van deze gegevens te voorkomen.

Voor de gemeente Bergambacht wordt dit uitgevoerd door de afdeling ICT van de K5 - gemeenten. Terwijl het applicatiebeheer wordt uitgevoerd door de afdeling Samenleving, burgerzaken.

Artikel 53 Besluit is van toepassing omdat de gemeente Bergambacht gebruikmaakt van een bewerker. In dat geval geldt:

- Dat er een systeem dient te zijn ter waarborging voor de gemeente dat de bewerkte (afdeling ICT K5 gemeenten) voldoet aan het gestelde in en krachtens artikel 54 Besluit GBA.

In het kader van de GBA-audit wordt jaarlijkse een schriftelijk verklaring gevraagd van de K5 gemeente. Als laatste geldt in het kader van beveiliging nog wat in paragraaf 7.3.5 van het LO staat:

- Het transport van alternatieve media met GBA-berichten moet voldoen aan de geldende eisen.

Artikel 17 Terugmelding

In dit artikel worden de binnengemeentelijke afnemers de verplichting opgelegd om verschillen te melden. Daar de GBA gezien wordt als de basisadministratie moeten hierin de meeste actuele gegevens zijn vermeld. In de praktijk komt het regelmatig voor dat bijvoorbeeld verhuizingen wel bij een andere afdeling binnen de gemeente worden doorgegeven en niet bij de afdeling Samenleving, burgerzaken. Om de GBA zo actueel mogelijk te houden worden verschillen aan burgerzaken doorgegeven die vervolgens hier actie op zal ondernemen teneinde de juiste gegevens vast te stellen. Gezien het belang van de GBA wordt bij de melding van verschillen geen onderscheid gemaakt tussen authentieke en niet authentieke GBA-gegevens. Verder regelt dit artikel dat nader invulling zal worden gegeven aan de wijze van melding aan en terugmelding vanuit de GBA.

Artikel 18 Slotbepaling

De oude verordening dient te worden ingetrokken. Het verdient aanbeveling de datum van inwerkingtreding zo spoedig mogelijk te laten plaatsvinden. Tot het moment van inwerkingtreding van deze verordening blijft formele wetgeving van toepassing op het beheer van de GBA, aangezien het verstrekkingenregime door de invoering van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) van 1 september 2001 ongewijzigd. Ten slotte is dit artikel de citeertitel opgenomen.